Gemeente Meppel

Agendapunt:

Vertrouwelijkheid:
Openbaar

Meppel.

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvoorstel nr.
1947018

Onderwerp:
Transformatie GR GKB naar Stichting GKB

Voorgesteld besluit:
1. Geen wensen en bedenkingen in te dienen tegen het voornemen van het college om deel te nemen aan een nieuw op te richten stichting die de taken op het gebied van schuldhulpverlening gaat uitvoeren (stichting GKB).

Inleiding:
Het college heeft op 2 juli jl. het voornemen uitgesproken om deel te nemen aan een nieuw op te richten stichting die de taken op het gebied van schuldhulpverlening gaat uitvoeren (stichting GKB). Het college heeft dit voorgenomen besluit genomen op grond van artikel 160 lid 2 van de Gemeentewet. Op grond van datzelfde artikel stelt het college de raad in de gelegenheid om wensen en bedenkingen over dit voorgenomen besluit kenbaar te maken. Het college adviseert de raad echter om geen wensen of bedenkingen ten aanzien van het voorgenomen besluit kenbaar te maken.

Beoogd (maatschappelijk) effect
De raad is in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen over het oprichten van en deelname aan de stichting GKB ter kennis te brengen aan het college.

Argumenten
1.1 Voorstel om geen wensen en bedenkingen tegen het voornemen om deel te nemen aan de stichting in te dienen
Op grond van artikel 160 lid 2 van de Gemeentewet stelt het college de raad in de gelegenheid om wensen en bedenkingen over dit voorgenomen besluit kenbaar te maken. In dit geval is het advies aan de raad om geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Het ingezette transformatieproces is de enige manier om de GKB te laten voorbestaan als organisatie en de kwalitatief goede dienstverlening van de GKB voor onze inwoners te kunnen blijven borgen. De huidige gemeenten met een dienstverleningsovereenkomst met de GR GKB hebben aangegeven enkel bereid te zijn om deel te nemen aan een nieuwe stichting, niet aan een andere rechtsvorm. De ingezette koers is daarmee de enige mogelijkheid.

Het college heeft de raad in een vergadering van de Ronde meegenomen in het hoe en waarom van het transformatieproces rondom de nieuwe uitvoeringsorganisatie, met het doel om de raad te voorzien van zoveel mogelijk informatie.

1.2 De GKB kan met de verzelfstandiging naar een stichting voortbestaan als organisatie
De GKB is nu een Gemeenschappelijke Regeling van de gemeenten Assen, Hoogeveen en Meppel. Er zijn twee knelpunten die maken dat er een nieuw toekomstperspectief nodig is voor de GKB. Op dit moment voldoen we met de GR GKB niet aan de aanbestedingsregels. De GR GKB voert naar verhouding teveel diensten uit voor 11 gemeenten die niet deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling. Verder rust er nu een te zware financiële verantwoordelijkheid op de 3 gemeenten die deelnemen aan de GR GKB (Assen, Hoogeveen en Meppel). Hoewel de GR GKB momenteel aan in totaal 14 gemeenten diensten levert, dragen alleen de 3 GR gemeenten de financiële risico's.

In het proces om te komen tot een nieuw toekomstperspectief voor de GKB zijn verschillende scenario's onderzocht. Het heeft de voorkeur om de GKB als organisatie in stand te houden omdat hiermee de kwalitatief goede dienstverlening van de GKB voor onze inwoners kan blijven en de gevolgen voor het personeel beperkt zijn. Uiteindelijk blijkt een verzelfstandiging in de vorm van een stichting de enige mogelijkheid om dit te bereiken. Bijna alle gemeenten die nu alleen diensten afnemen bij de GR GKB zonder hieraan deel te nemen, zijn namelijk bereid om aan te sluiten bij de op te richten stichting.

Een belangrijke voorwaarde voor een succesvolle verzelfstandiging is dat zoveel mogelijk gemeenten aansluiten. Allen dat is de stichting GKB robuust genoeg om financieel gezond te blijven en kunnen we voldoen aan de aanbestedingsregels, zie voor meer informatie het onderzoek van Pels Rijcken (bijlage 7).

1.3 Met de verzelfstandiging van de GKB blijven onze inwoners verzekerd van adequate tweedelijns schuldhulpverlening
Uitgangspunt bij de transformatie is dat onze inwoners die zijn aangewezen op tweedelijns schuldhulpverlening geen hinder ondervinden van de transformatie van de GKB. Door de overgang naar een stichting die alle activiteiten van de GKB naadloos overneemt, is dit gewaarborgd.

1.4 De stichting GKB heeft een gezond financieel perspectief
We hebben onderzoek gedaan naar de financiële haalbaarheid van de stichting GKB. Uit dit onderzoek blijkt dat de stichting een positief resultaat kan halen. Belangrijke voorwaarden hiervoor zijn dat de inhuurkosten drastisch worden teruggebracht en dat het volume van de deelnemende gemeenten gelijk blijft. Wij verwachten dat dit door de toenemende aandacht van het rijk voor de aanpak van schulden en de financiële bestaansonzekerheid van veel huishoudens het geval zal zijn.

Er is een financieel scenario opgesteld waarbij de huidige omzet van de GKB gelijk blijft. In dit scenario gaan alle 14 gemeenten (3 GR gemeenten en 11 gemeenten met nu een dienstverleningsovereenkomst met de GR GKB) deelnemen aan de stichting.

In bijlage 5 'businessplan stichting GKB 100%' is dit scenario uitgewerkt. Met dit scenario kan er in 2025 een positief resultaat worden gehaald van € 6.000,-.

Ook is gekeken naar het financiële scenario waarbij 4 van de 11 gemeenten die nu alleen diensten afnemen bij de GKB niet deelnemen aan de stichting (zie bijlage 5, businessplan stichting GKB 75%). De omzet van de gemeenten die deelnemen aan de stichting en diensten inkopen bij de GKB daalt dan naar 75%. In deze situatie kan er in 2025 een positief resultaat worden gehaald van € 15.000,-. In dit scenario moet de GKB wel krimpen.

1.5 Er komt een einde aan de onrechtmatige inbesteding
De betrokkenheid van de DVO-gemeenten bij de nieuwe stichting middels de raad van publiek belang zorgt ervoor dat er een einde komt aan de onrechtmatige inkoop (middels inbesteding) bij de GKB. Op deze manier wordt voldaan aan de voorwaarde dat de omzet voor minimaal 80% afkomstig is van betrokken gemeenten.

1.6 De gemeente houdt zeggenschap binnen de stichting GKB
De stichting GKB wordt een verbonden partij waar we als gemeente zeggenschap op blijven houden. Dit is ook nodig om te kunnen voldoen aan de aanbestedingsregels. We zijn van plan om binnen de stichting te werken met 3 organen, namelijk:

- Directeur/bestuurder;
- Raad van Toezicht: de leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door de Raad voor Publiek Belang;
- Raad voor Publiek Belang: de deelnemende gemeenten houden sturing op de stichting via de Raad voor Publiek Belang. Elke gemeente laat zich hierin vertegenwoordigen.

De gemeenteraad houdt sturing op de omvang en kwaliteit van de schuldhulpverlening. Zo bepaalt de gemeenteraad via het budgetrecht hoeveel budget hiervoor beschikbaar wordt gesteld. Ook stelt de raad de beleidskaders vast waarbinnen de stichting uitvoering geeft aan de schuldhulp.

In de oprichtingsakte staan de organen van de stichting benoemd met hun bevoegdheden (zie bijlage 2 voor het concept dat we nog gaan bespreken met de andere potentiële deelnemende gemeenten van de stichting GKB). Gemeenten sluiten een deelnemingsovereenkomst af met de stichting GKB. Hierin staat hoe lang de overeenkomst duurt, welke diensten worden afgenomen voor welke kwaliteit, welk budget beschikbaar is en wat de uittredingsvoorwaarden zijn. Deze overeenkomst is daarmee een belangrijk sturingsinstrument voor de gemeente. In bijlage 3 is een concept-deelnemingsovereenkomst toegevoegd.

Verder legt het college conform de 'kadernota verbonden partijen' jaarlijks via de gemeentelijke jaarrekening verantwoording af over het functioneren van de stichting. De gemeenteraad moet daarbij kunnen controleren of de stichting als verbonden

partij beleidsmatig doet wat nodig is en of dit op een doelmatige en rechtmatige wijze wordt gedaan.

Kanttekeningen
Het risico bestaat dat in het vervolgtraject alsnog gemeenten afhaken en er uiteindelijk te weinig volume is voor een robuuste- en financieel gezonde stichting. Dit betekent dat we opnieuw moeten nadenken over de wijze waarop we de schuldhulp voor onze gemeente willen organiseren.

Integrale afstemming
Regionale afstemming met de andere GR gemeenten (Assen en Hoogeveen). Interne afstemming met financiën en juridische zaken.

Financiën
Er zijn geen directe financiële consequenties verbonden aan dit voorstel. In eerste instantie worden de financiële gevolgen van de transitie verwerkt in de GR GKB in liquidatie. De gevolgen staan beschreven in het liquidatieplan (bijlage 4) en houden in:

- Risicoreserve van in totaal € 766.800,- aan de nog op te richten stichting GKB. Dit bedrag wordt naar deelnemerspercentage over de GR gemeenten verdeeld. Voor Meppel (deelnemerspercentage van 22%) komt dat neer op een bedrag van € 168.696,-.

- Frictiekosten voor medewerkers die boventallig worden, in relatie tot het transitieproces. Dit is afhankelijk van het aantal gemeenten dat deel zal nemen aan de stichting. De kosten vallen binnen de GR GKB. De GR gemeenten hebben een inspanningsverplichting om boventallige medewerkers met een vast dienstverband op 31 december 2024, te herplaatsen in een passende functie binnen de eigen gemeente.

- Liquidatieplan afwikkeling en ontmanteling GR. Het liquidatieplan (bijlage 4) bevindt zich in de opstartfase. In het najaar komt hier meer duidelijkheid over. De financiële consequenties zijn afhankelijk van wat er aan activa en passiva meegaat naar de stichting en wat achterblijft. De kosten van de (begeleiding) van de liquidatie zelf zijn ingeschat op € 50.000,-.

- De opbrengst van de verkoop van het pand van de GKB wordt in eerste instantie verwerkt binnen de GR GKB in liquidatie.

Effecten overige programma's
Niet van toepassing.

Communicatie
Het college doet het aanbod aan de raad voor een informerende bijeenkomst op 9 september 2024 over het transformatieproces GKB, waarbij de raad zal worden meegenomen in het proces en in de gelegenheid wordt gesteld om vragen te stellen (zie bijlage 9).

De GKB verzorgt de communicatie naar de stakeholders.

De ondernemingsraad van de GKB heeft advies gegeven over het voorgenomen besluit. Ze staan positief tegenover de verdere uitwerking van de GKB naar een stichting. De ondernemingsraad komt wel met een definitief advies, wanneer alle documenten gereed zijn en de gevolgen van de transformatie voor alle medewerkers in beeld zijn.

Uitvoering

- Als de eventuele wensen en bedenkingen van de raden van de GR gemeenten binnen zijn, dan zal het Dagelijks Bestuur (DB) van de gemeenschappelijke regeling deze bestuderen. Hierbij zal worden gekeken welke invloed dit heeft op de ingezette koers om de GKB wel of niet te verzelfstandigen. Als de raden hier positief over zijn, dan zal het DB GKB de transformatie van de huidige organisatie naar een stichting voorbereiden.

- De raad is op grond van artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen bevoegd om toestemming te geven voor het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling. Zodra we alle liquidatiekosten in beeld hebben, zullen we de raad toestemming vragen voor de ontmanteling. We verwachten hierover in het najaar met een voorstel te komen.

- Ook nadat de GKB met ingang van 1 januari 2025 is verzelfstandigd, zal de GR niet meteen opgeheven kunnen worden. Zo moeten we nadere besluiten nemen over het gebouw van de GKB. Het gebouw is eigendom van de GR GKB. Het AB GKB heeft besloten om het pand waarin de stichting GKB nu is gehuisvest te verkopen omdat deze (al lange tijd) niet passend is. Uitgangspunt is dat de stichting GKB over goede huisvesting beschikt.

- We zullen de concept oprichtingsakte en deelnemingsovereenkomst bespreken met alle gemeenten die willen aansluiten bij de stichting. De definitieve oprichtingsakte en overeenkomst zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan alle colleges. De notaris zal de oprichtingsakte daarna deponeren bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Effecten op pijlers duurzaamheid

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Voorgenomen besluiten AB GR GKB d.d. 4 juni 2024
2. a Memo betrokkenheid raad bij stichting GKB – informatie afkomstig van notaris
   b Concept Akte van Oprichting
3. Concept Deelnemingsovereenkomst

4. Liquidatieplan
5. Businessplan stichting GKB 100%
6. Businessplan stichting GKB 75%
7. Juridisch onderzoek Pels Rijcken, oktober 2023
8. Raadsbesluit Transformatie GR GKB naar Stichting GKB
9. Format Agendapunt informatiebijeenkomst transformatieproces GKB

Burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
A.J. Kastelein	C. Bijl